

Hänvisning
Mikael Wennström

Kontaktperson
David Ståhlman

Ärende
**PROTOKOLL STYRGRUPPSMÖTE 10 VA- PLAN
ÅLAND**

Tid: Torsdag 15 juni kl. 13:15-15:00
Plats: Ålands Vatten

Närvarolista:

Ordinarie

Dina Friberg, Eckerö kommun

Hans-Kristian Skaag, Föglö kommun

Kai Söderlund, Mariehamns stad

Mikael Wennström, ordförande

Suppleanter

Erika Gottberg, Saltviks kommun

Erik Nordback, Sunds kommun

Johan Willstedt, Lemlands kommun

Sakkunniga

Christian Nordas, Ålands Vatten Ab

David Ståhlman, protokollförare

Frånvarande:

Emma Saarela, Eckerö kommun

Erik Brunström, Finströms kommun

Magnus Nordin, Jomala kommun

§128

Ordförande öppnade mötet.

§129

Föregående protokoll.

Styrgruppen gavs möjligheten att komplettera föregående protokoll fram till 22 juni vartefter den antas godkänd.

§130

Mötesagendan godkändes.

§131

Kommande möten.

Styrgruppsmöte 13 hålls tisdag 10 oktober kl. 13:15 på LR.

§132

VA-utvecklingsplaner.

I november 2016 skickade styrgruppen en begäran till alla kommuner att inkomma med VA-utvecklingsplaner. Tillgängligt underlag om VA-situationen ansågs inte tillräcklig för att kunna skriva en VA-plan för Åland. Under våren har VA-utredaren haft 1-3 mötestillfällen med respektive tillgänglig kommun och bistått i framtagandet av VA-utvecklingsplan. En mall utvecklas fr.o.m. mars månad för att få mer konsekventa uppgifter från kommunerna. Följande kommuner hade inkommit med kommunal VA-utvecklingsplan vid deadline 15 juni 2017: Mariehamn, Eckerö, Hammarland, Saltvik, Föglö, Kökar.

Flera kommuner har uppgett att de inte hunnit göra sin VA-utvecklingsplan färdig innan deadline. Dessa kvarstår:

- Sund, inlämnade beräkningsunderlag för VA-volymer, uppgjort tidsplan. Ingen text.

-Finström, långt kommen, inte färdigställd.

-Lemland, halvfärdig.

-Lumparland, inte påbörjad.

-Vårdö, halvfärdig.

-Sottunga, halvfärdig.

-Jomala, påbörjad juni 2017.

-Kumlunge, påbörjas i juli 2017, klar i oktober.

- Geta, oklar status.

-Brändö, oklar status.

VA-utredaren förväntar att erhålla flera inom den närmaste veckan och anser då att sammanställning av VA-plan inte hindras.

§133

VA-policy.

Genomgång sker under möte med MW:s avloppsgrupp möte 22 augusti. VA-policy slutförs inom augusti och tas för behandling under september månads styrgruppsmöte vartefter den skickas ut på remiss till kommunala tjänstemän med en månads återkopplingstid. I oktober tas VA-policy upp till förankring under politikermöte. På förslag av JW ska även vattenbolagen bjudas in. Styrgruppens omfattande av innehåll samt deadline för fastställande (innehållet finns i tidigare skickad länk till DRIVE).

KS undrade vem som ska besluta om en gemensam VA-policy på Åland. För att VA-plan ska bli juridiskt fastslagen krävs beslut i respektive fullmäktige. CN föreslår att när VA-plan är klar tas den upp för behandling av Ålands Vattens styrelse, vartefter den lämnas över till LR. VA-plan skickas inte på remiss av Ålands Vatten, det kan LR välja att göra menade CN. Det är enligt CN oklart vad som händer om någon kommun inte godkänner VA-planen och vad det får för konsekvenser. Enligt MW ändrar VA-plan inte några kommunala befogenheter, om inte det begärs till LR.

§133 forts.

Styrgruppen var överens om att en bredare politisk förankring behöver initieras. EN föreslog att en delrapport av VA-planens status och innebörd kunde tas fram till styrgruppsmötet augusti-september att hänvisa till det som underlag vid förankring.

§134 Samarbetsprojektet EA-register.

MW redogjorde för ett möte han haft med miljöminister Gunell som meddelat att LR inte ger PAF-medel till ett projekt om enskilda avlopp som är kommunal behörighet. MW meddelade att han haft direkt kontakt med handläggaren för ESF-ansökan som Ålands Vatten lämnade in 13 april. MW fick ett preliminärt besked om att ansökan inte kommer beviljas. Medel från AMS för motsvarande projekt kan däremot vara möjligt. MW tar vidare kontakt med Johan Tronestam på AMS och utreder möjligheten. MW förklarade att en ny kostnadsfördelning och finansiering behövs för samarbetsprojekt kring enskilda avlopp. JW menar att VA-plan kan ses som politiskt styrmedel, om än inte juridiskt bindande.

Förslag:

Ålands Vatten 20 000 €

Landsbygds- och skärgårdskommunerna 40 000 € (ca 2,3 €/inv)*
(Mariehamn inte inkluderat)

AMS 40 000 €

Totalt 100 000 € fördelat, 2 st 100 % tjänster, 1 st 20 % handledningstjänst.

*Kommunernas andel kan komma att höjas ifall någon väljer att stå utanför samarbetsprojektet.

CN föreslog att Ålands Vatten erbjuder sig som delfinansiär och koordinator för det ettåriga samarbetsprojektet till kommunerna för att kartlägga enskilda avlopp i ett gemensamt register. Styrgruppen förordade projektförslaget vilket ansågs förmånligt för kommunerna. EN föreslog att höra kommunerna på projektförslaget, ifall det finns dem som vill få mer gjort med mer resurser. HS ville se att finansieringen fördelas rättvis. Har en kommun mycket färdigt underlag blir det mindre tidsdrygt. JW ser samarbetsprojektet som en möjlighet till att hitta effektivare rutiner. Den nya Renhållningslagen där krav på kommunala register över enskilda avlopp kan fungera som motivering att delta i ett samarbetsprojekt. HS föreslog till MW och DS att projektförslaget tas upp för diskussion under möte med kommundirektörerna 16 juni.

§135 VA-plan 2018.

Efter att en VA-översikt sammanställts hösten 2016, se tidigare bilaga 7, konstaterades att åtgärdsbehoven inom VA-Åland var större än förväntat. Projektplanen reviderades och hälften av åtgärds punkterna nedprioriterades, se bilaga 12. I VA-planen kommer en rad olika åtgärdsbehov identifieras som behöver implementeras för att nå ett hållbart VA-Åland. Flera utvecklingsförslag har satts i rörelse i och med VA-planarbetet. Stor fokus har legat på nuvarande VA-behov i kommunerna eftersom den inte funnits konsekvent underlag tidigare. Det har skett på bekostnad av framtida behov och lösningar i arbetet med VA-plan. Styrgruppen anser att arbetet med VA-plan bör få en fortsättning år 2018 för att kunna implementeras och få en hållbar utveckling inom VA-sektorn.

MW redogjorde för mötet han haft med miljöminister Gunell som hade förhållit sig positiv till fortsatt samarbete med en gemensam VA-plan. Under augusti ska Gunell bjudas in till Ålands Vatten för fortsatt samtal om de diskussioner som fördes på Miljöbyrån 19 maj i år. MW lade fram en kostnadsfördelning för ett fortsatt samarbetsprojekt där styrgrupp med representanter för kommunerna fortsätter leda VA-plan utan LR-involvering.

Förslag:

Ålands Vatten 20 000 €

Kommunerna (inkl. Mariehamn) 40 000 € (ca 1,35 €/inv)*

Totalt 60 000 € fördelat, 1 st 80 % tjänst + omkostnader.

*Kommunernas andel kan komma att höjas ifall någon kommun väljer att stå utanför samarbetsprojektet.

CN menade att en fortsättning på VA-plan är viktigt för att få en hållbar vatten- och avloppsförsörjning på Åland. Som del i det arbetet kommer Ålands Vatten år 2018 satsa 50 000 € på en egen vattenskyddstjänst. Ålands Vatten är dessutom villig att delfinansiera 20 000 € till ett gemensamt EA-register och 20 000 € för fortsatt VA-plan. Synergieffekterna kommer vara kännbara, förutsatt att kommunerna är villiga att delta. Utan engagemang från kommunerna kan inte VA-plan fortsätta. KS framförde att kommunerna behöver få veta vad de får ut av en fortsatt VA-plan. Gynnar det inte den enskilde kommunen direkt finns inget intresse att delta.

Styrgrupp för VA-plan Åland

§136 Styrgruppsmedlemmar.

Dina Friberg kommer avsluta sin tjänst på Eckerö kommun. Som ersättare lyfts förste suppleant upp till ordinarie. Eckerö har fortsatt representation i styrgruppen genom Emma Saarela som tidigare representerade Hammarland.

Magnus Nordin för Jomala kommun har meddelat att han inte har möjlighet att vara med i styrgruppen längre. Jomalas planläggare Åsa Mattsson föreslås tillfrågas som ordinarie i styrgruppen, och kommunen ombeds utse hennes suppleant. Ordinarie styrgruppsmedlem Erik Brunström för Finströms kommun föreslås utse personlig suppleant genom planerings- och utvecklingschef Aron Lundström. Ordförande MW kommer tillfråga ovanstående inför nästa styrgruppsmöte.

§137

Kommundirektörmöte Eckerö 16.06

- Förslag på information.

§138

Tidsplan fram till nästa styrgruppsmöte.

Enligt tidsplan, se tidigare bilaga 11. Färdigt kartunderlag ska presenteras till nästa styrgruppsmöte. Övrig fokus kommer ligga på komplettering av VA-utvecklingsplaner, sammanställning behov VA-volymer och handledning av tre sommarresurspersonal.

§139

Lagrevideringsarbetet.

MW:s avloppsgrupp för lagrevidering sammankallas tisdag 22 augusti kl. 13:00 på LR.

§140

Övrigt.

Inget övrigt tillkom agendan.

§141

Nästa möte.

Elfte styrgruppsmötet hålls tisdag 15 augusti kl. 13:15 på LR.

§142

Mötet avslutades.

Bilagor

12. Nedprioriterad åtgärder